

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (viies koda)

7. detsember 2004*

Kohtuasjas T-240/02,

Koninklijke Coöperatie Cosun UA, asukoht Breda (Holland), esindajad: advokaadid M. Slotboom, N. Helder ja J. Coumans,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: X. Lewis, keda abistas advokaat F. Tuytschaever, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni 2. mai 2002. aasta otsus REM 19/01, millega tunnistati vastuvõetamatuks Madalmaade Kuningriigi poolt hageja kasuks esitatud imporditollimaksude vähendamise taotlus,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees P. Lindh, kohtunikud R. García-Valdecasas ja K. Jürimäe,

kohtusekretär: ametnik J. Plingers,

arvestades kirjalikus menetluses ja 16. septembri 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

Suhkrusektori turgude ühine korraldus

- ¹ Nõukogu 30. juuni 1981. aasta määrusega (EMÜ) nr 1785/81 suhkrusektori turgude ühise korralduse kohta (EÜT L 177, lk 4, edaspidi „alusmäärus“), reguleeritakse eelkõige suhkru tootmist, impordi ja eksporti. Määrusega nähakse muu hulgas ette tootmiskvoodisüsteem, millega vastavalt määruse 15. põhjendusele saab tagada tootjatele ühenduse hinnad ja toodangu turustusvõimaluse.

- 2 Kõnealuse kvoodisüsteemi raames kehtestab alusmääruse artikkel 24 igaks turustusaastaks (ehk aasta 1. juulist kuni järgmise aasta 30. juunini) A-suhkru ja B-suhkru põhikogused, mida iga liikmesriik on kohustatud tema territooriumil asutatud tootjate vahel jagama. Seega on tootvatele ettevõtjatele eraldatud A-kvoot ja B-kvoot igaks turustusaastaks. Kogu toodetud suhkru A- ja B-kvoote ületavat kogust nimetatakse C-suhkruks või kvoodiväliseks suhkruks.

- 3 Suhkru müügingimused erinevad olenevalt suhkru liigitusest. A-suhkru ja B-suhkru suhtes kehtivad alusmäärusega sätestatud mitmesugused toetusmehhanismid; A-kvoodi alusel toodetav suhkur saab kõrgemal tasemel tagatise ja toetuste vormis ekspordiabi (tagatud sekkumishinnad ja toetuste vormis ekspordiabi) kui tagatakse B-suhkrule (üksnes eksporditoetus).

- 4 C-suhkru suhtes ei kohaldata hinnatoetus- ega eksporditoetuste süsteemi. Lisaks sellele ei tohi C-suhkrut müüa siseturul ja järelikul tuleb seda müüa väljaspool ühendust maailmaturul. Alusmääruse artiklis 26 sätestatakse selle kohta järgmist:

„1. [...] ei tohi C-suhkrut, mida ei kanta üle [...], ühenduse siseturul müüa ja [seda] tuleb eksportida töötlemata kujul enne kõnealuse turustusaasta lõppemisele järgnevat 1. jaanuari.

[...]

3. Käesoleva artikli üksikasjalikud rakenduseeskirjad võetakse vastu artiklis 41 sätestatud korras.

Kõnealused eeskirjad näevad eelkõige ette maksu tasumise lõikes 1 nimetatud C-suhkrult [...], mille puhul ei ole tõendatud eksport töötlemata kujul ettenähtud ajavahemikus määratud kuupäeval.” [Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

- 5 Komisjoni 14. septembri 1981. aasta määruses (EMÜ) nr 2670/81, milles sätestatakse üksikasjalikud rakenduseeskirjad kvooti ületava suhkrutoodangu kohta (EÜT L 262, lk 14; ELT eriväljaanne 03/05, lk 85), täpsustatakse tingimused, mille alusel loetakse C-suhkru eksportimine toimunuks. Määruse artikkel 1, mis on redaktsioonis, mis tuleneb komisjoni 14. detsembri 1988. aasta määrusest (EMÜ) nr 3892/88, millega muudetakse määrust nr 2670/81 (EÜT L 346, lk 29; ELT eriväljaanne 03/08, lk 157), sätestab järgmist:

„1. [Alus]määruse artikli 26 lõikes 1 nimetatud eksporti käsitatakse toimununa, kui:

- a) C-suhkur [...] on eksporditud sellest liikmesriigist, mille territooriumil see on toodetud;
- b) punktis a nimetatud liikmesriik võtab asjaomase ekspordideklaratsiooni vastu enne selle turustusaasta lõpule järgnevat 1. jaanuari, mil C-suhkur [...] on toodetud;
- c) C-suhkur [...] on lahkunud ühenduse tolliterritooriumilt hiljemalt 60 päeva jooksul pärast punktis b nimetatud 1. jaanuari;

d) toode on eksporditud punktis a nimetatud liikmesriigist ilma toetuse või maksuta [...]

Kui kõiki esimeses lõigus sätestatud tingimusi ei täideta, käsitatakse asjaomast C-suhkru [...] kogust müüduna siseturul, välja arvatud vääramatu jõu korral.

Vääramatu jõu korral võtab selle liikmesriigi pädev asutus, kelle territooriumil C-suhkur [...] on toodetud, vajalikud meetmed nende asjaolude põhjal, millele huvitatud pool on viidanud.”

- 6 Määruse nr 2670/81 artikkel 3, mida on muudetud komisjoni 6. detsembri 1991. aasta määruse (EMÜ) nr 3559/91, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2670/81 (EÜT L 336, lk 26; ELT eriväljaanne 03/12, lk 131), artikliga 1, on sõnastatud järgmiselt:

„1. Asjaomane liikmesriik kehtestab artikli 1 lõike 1 tähenduses siseturul müüdü kogustele maksu, mis vastab:

a) C-suhkru puhul 100 kg kohta:

- vastavalt vajadusele kas 100 kg valge suhkru või 100 kg toorsuhkru suurimale impordimaksule ajavahemiku jooksul, mis hõlmab seda turustusaastat, mil kõnealune suhkur toodeti, ja kõnealusele turustusaastale järgnevat kuut kuud, ja

— 1 eküüle;

[...]

4. Selliste C-suhkru [...] koguste puhul, mis enne eksporti hävisid või said parandamatuid kahjustusi asjaoludel, mida asjaomase liikmesriigi pädev asutus tunnistab väärmatu jõuna, ei nõuta sisse löikes 1 nimetatud asjakohast maksu.”

Õigluse klausel ühenduse tolliõiguses

- 7 Ühenduse tolliõiguses nähakse ette tasutud impordi- või eksporditollimaksude täieliku või osalise tagasimaksmise või kõnealuse tollivõla summa vähendamise võimalus. Tollimaksude vähendamise tingimused on kindlaks määratud nõukogu 2. juuli 1979. aasta määruse (EMÜ) nr 1430/79 impordi- või eksporditollimaksude tagasimaksmise või vähendamise kohta (EÜT L 175, lk 1) — nõukogu 7. oktoobri 1986. aasta määrusega (EMÜ) nr 3069/86, millega muudetakse määrust nr 1430/79 (EÜT L 286, lk 1), muudetud redaktsiooni — artiklis 13. Nimetatud sätte lõikega 1 nähakse ette järgmist:

„Impordi- ja eksporditollimakse võib tagasi maksta või vähendada erandjuhtudel [...], mille on põhjustanud asjaolud, mille puhul asjaomast isikut ei saa süüdistada pettuses ega ilmses hooletuses.

[...]” [Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

- 8 Määruse nr 1430/79 artiklis 14 täpsustatakse, et kõnealuse määruse artikli 13 sätteid kohaldatakse ka eksporditollimaksude tagasimaksmise või vähendamise suhtes.
- 9 Määruse nr 1430/79 artikli 1 lõike 2 punkti a alusel tähendavad „imporditollimaksud” „nii tollimakse ja samaväärse toimega makse kui ka põllumajandusmakse ja muid impordimakse, mis on ette nähtud ühise põllumajanduspoliitika raames või seoses põllumajanduspoliitika erikorraga, mida kohaldatakse asutamislepingu artikli 235 [nüüd EÜ artikkel 308] alusel teatavate kaupade suhtes, mis saadakse põllumajandustoodete töötlemise tulemusel”.
- 10 Määruse nr 1430/79 artikli 1 lõike 2 punkti b alusel hõlmavad „eksporditollimaksud” „põllumajandusmakse ja muid ekspordimakse, mis on ette nähtud ühise põllumajanduspoliitika raames või seoses põllumajanduspoliitika erikorraga, mida kohaldatakse asutamislepingu artikli 235 alusel teatavate kaupade suhtes, mis saadakse põllumajandustoodete töötlemise tulemusel”.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 11 Hageja ehk Madalmaades asutatud ühistu tootis turustusaastatel 1991/1992 ja 1992/1993 C-suhkrut. Ühistu müüs ajavahemikus 10. veebruarist kuni 23. septembrini 1993 oma tütarettevõtja Limako Suiker BV vahendusel äriühingule Django's Handelsonderneming teatava arvu C-suhkru partiisid Horvaatiasse ja Sloveeniasse eksportimiseks. Ajavahemikes 22. juulist 16. augustini 1993 ja 26. augustist 24. septembrini 1993 müüs hageja äriühingutele NV Voeders SA Aliments Serry ja Sieger BV C-suhkru partiisid, mille sihtkoht oli Maroko.

- 12 24. juunil 1993 palus Hollandi maksuteabe ja uurimise amet (edaspidi „FIOD”) Hoofdproduktschap Akkerbouw’ilt (edaspidi „HPA”), kes on Hollandi pädev asutus kohaldama turgude, sealhulgas suhkruturu ühist korraldust reguleerivaid sätteid, teavet eelkõige Django’s Handelsondernemingiga seotud uurimise raames. FIOD sai HPA-lt teavet eeskirjade eiramise kohta, mis puudutasid C-suhkru eksporditoimingutega seotud tollidokumente. FIOD palus HPA-l suhtuda hagejasse ettevaatlikult, arvestades pooleliolevat uurimist. HPA-le laekunud ekspordidokumentides tuvastatud rikkumised andsid aluse Django’s Handelsondernemingi vastu pettust käsitleva uurimise algatamiseks.
- 13 1993. aasta juunis ja augustis pöördus HPA nii hageja kui ka tema tütarettvõtja Limako Suiker poole ning teavitas neid Horvaatiasse ja Sloveeniasse suunatud kaupade tollidokumentide ebaõigest tembeldamisest. 1993. aasta oktoobris sai HPA Marokosse suunatud C-suhkru partiide ebaõigesti tembeldatud blanketid.
- 14 14. oktoobril 1993 andsid Hollandi ametiasutused hagejale teada rea selliste ekspordiblankettide numbroid, mille puhul ei olnud tõendatud eksport ühendusest väljapoole.
- 15 25. aprillil 1994 nõudis HPA hagejalt 6 284 721,03 Hollandi kuldna suurust summat, kuna ta ei olnud tõendanud, et teatav arv C-suhkru partiisid oli väljunud ühenduse territooriumilt ettenähtud sihtkohtadesse Horvaatias, Sloveenias ja Marokos. 13. juunil 1994 vähendati algses arvutuses tehtud vea tõttu kõnealust maksusummat 6 250 856,78 Hollandi kuldmani ehk 2 836 515,14 euroni.

- 16 18. mail 1994 esitas hageja HPA-le sissenõutud maksu peale vaide. 19. juunil 1995 jättis HPA kõnealuse kaebuse rahuldamata. 14. juulil 1995 esitas hageja kõnealuse otsuse peale College van Beroep voor het bedrijfsleven'ile (majandusvaidlusi lahendav kohus, edaspidi „CBB”) apellatsioonkaebuse.
- 17 24. aprillil 1995 esitas hageja HPA-le sissenõutud tollimaksude vähendamise taotluse nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307), artikli 239 ja komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse teatavad rakendussätted määrusele nr 2913/92 (EÜT L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3), artikli 905 alusel. 6. augustil 2001 esitas Madalmaade Kuningriik komisjonile hageja kasuks imporditollimaksude vähendamise taotluse.
- 18 2. mail 2002 võttis komisjon vastu otsuse REM 19/01, millega tunnistati Madalmaade Kuningriigi hageja kasuks esitatud imporditollimaksude vähendamise taotlus vastuvõetamatuks (edaspidi „vaidlustatud otsus”). 6. juunil 2002 teavitas HPA kõnealuse otsuse alusel hagejat asjaolust, et tema tollimaksude vähendamise taotlus on vastuvõetamatu.

Menetlus ja poolte nõuded

- 19 Hageja esitas käesoleva hagi 9. augustil 2002 Esimese Astme Kohtu kantsleile esitatud hagiavaldusega.

- 20 Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Esimese Astme Kohus (viies koda) alustada suulist menetlust. Esimese Astme Kohus palus komisjonil esitada menetlust korraldavate meetmete raames teatavaid dokumente. Komisjon täitis kõnealuse taotluse tähtaegselt.
- 21 9. juuni 2004. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. juunil 2004, esitas CBB EÜ artikli 234 alusel kaks eelotsuse küsimust (kohtuasi C-248/04: Koninklijke Coöperatie Cosun) seoses hageja ja HPA vahelise vaidlusega, mis puudutab hageja maksustamist kõnealuste eksportimata C-suhkru koguste pärast. Esimese küsimusega küsib CBB Euroopa Kohtult, kas juhul, kui määruse nr 1430/79 artiklil 13 põhinevat tollimaksude vähendamisevõimalust ei kohaldata C-suhkru maksude suhtes, on alusmäärus ja määrus nr 2670/81 kehtetud, arvestades seda, et puudub võimalus õiglusest tulenevatel alustel C-suhkru pealt tasutavaid tollimakse tagasi maksta või vähendada. Teise küsimusega esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtule küsimusi kõnealuste määruste võimaliku kehtetuse tagajärgedest C-suhkrule kehtestatud maksu sissenõudmisele olukorras, mis sarnaneb käesoleva asja olukorraga.
- 22 Hageja taotles 1. septembri 2004. aasta kirjas käesoleva menetluse peatamist, kuni Euroopa Kohus teeb otsuse eespool viidatud kohtuasjas C-248/04: Koninklijke Coöperatie Cosun. Komisjon esitas 9. septembri 2004. aasta kirjas kõnealuse taotluse kohta oma märkused ja märkis, et peatamine ei ole tema arvates vajalik.
- 23 Poolte suulised avaldused ja vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 16. septembri 2004. aasta avalikul kohtuistungil. Kohtuistungil ajal uuendas hageja oma taotlust menetluse peatamiseks ja komisjon palus uuesti, et menetlus jätkuks. Kuna komisjon oli kõnealuse taotluse vastu ja puudusid erilised asjaolud, mis oleksid seda õigustanud, jättis Esimese Astme Kohus taotluse rahuldamata.

24 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

- tühistada vaidlustatud otsus;
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

25 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

- jätta hagi põhjendamatus tõttu rahuldamata;
- mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitus

26 Hageja esitab hagi toetuseks esimese võimalusena väite, mis puudutab määruse nr 1430/79 artiklite 1 ja 13 rikkumist, ja teise võimalusena väite, mis puudutab võrdse kohtlemise ja õiguskindluse põhimõtete ning väidetava õigluse põhimõtte rikkumist.

Esimene väide, mis puudutab määruse nr 1430/79 artiklite 1 ja 13 rikkumist

Poolte argumendid

- 27 Hageja väidab, et alusmääruse artikli 6 ja määruse nr 2670/81 artikli 3 alusel talle määratud impordimaksu tuleb pidada impordi- või eksporditollimaksuks määruse nr 1430/79 artikli 1 lõike 2 tähenduses. Kõnealune maks on samaväärse toimega maks või vähemalt ühise põllumajanduspoliitika raames ette nähtud põllumajandusmaks või muu impordi- või ekspordimaks viimati nimetatud sätte tähenduses.
- 28 Hageja väidab, et küsimust, kas asjaomane summa on impordi- või eksporditollimaks nimetatud sätte tähenduses, tuleb lahendada üksnes kõnealuse maksu olemusega seotud objektiivsete kriteeriumide alusel. Ta märgib, et alusmääruse põhjenduste kohaselt järgitakse C-suhkru suhtes kohaldatava tootemaksuga samu eesmärke nagu tollimaksuga, milleks on siseturu kaitsmine, turgude stabiliseerimine ja varustamise turvalisus. Kõnealuse maksu eesmärk on eelkõige taastada kaubandussuhted, mis on häiritud asjaolu tõttu, et C-suhkrut ei eksporditud (Euroopa Kohtu 10. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-101/99: British Sugar, EKL 2002, lk I-205, punkt 41).
- 29 Samuti märgib hageja, et määruse nr 2670/81 kolmanda põhjenduse kohaselt tuleb eksportimata C-suhkur asetada samadesse tingimustesse kolmandatest riikidest imporditud suhkruga. Hageja järeldab sellest, et C-suhkru pealt nõutakse maksu piiri ületamise eest ehk tegemist on impordimaksuga.

- 30 Hageja tuletab ka meelde, et vastavalt määruse nr 2670/81 artiklile 3 määratakse tootmismaks kindlaks suhkru impordimaksude alusel. Selles suhtes väidab ta vastupidi sellele, mida komisjon vaidlustatud otsuses märgib, et nimetatud viide impordimaksudele ei ole lihtsalt arvutusalus ja et seega on kõnealune maksu summa tollimaks. Sellega, et määruse nr 2670/81 artiklis 3 võetakse lisaks impordimaksudele arvesse kindlaksmääratud summat, sarnastatakse üksnes eksportimata C-suhkrut imporditud suhkruga, sest, nagu nähtub komisjoni 28. detsembri 1970. aasta määruse (EMÜ) nr 2645/70 maksimumkvooti ületava suhkrutoodangu suhtes kohaldatavate sätete kohta (EÜT L 283, lk 48) põhjendustest, arvutatakse kõnealune kindlaksmääratud summa imporditud suhkru müügikulude põhjal ning selle eesmärk on seega korrigeerida eelist, millest C-suhkru tootja võib kasu saada võrreldes kolmandate riikide suhkru importijaga, kuna esimesena mainitule ei teki teatavaid kulusid, mis tekivad viimati mainitule.
- 31 Lõpuks väidab hageja, et ühenduse seadusandjal ei ole olnud võimalust valida teist meetodit eksportimata C-suhkrule kehtestatava maksusumma arvestamiseks, ja märgib, et kui komisjon võttis vastu suhkrusektori turgude ühist korraldust käsitleva esimese rakendusmääruse (edaspidi „suhkruturgude ühine korraldus”) ehk määruse nr 2645/70, leidis ta otseselt, et C-suhkru tootjad tuleb kindlasti asetada importijatega samadesse tingimustesse. Hageja järeldab sellest, et arvutamiseks erineva aluse valimine või C-suhkru tootja asetamine importijast erinevatesse tingimustesse ei oleks vastuvõetav.
- 32 Komisjon on seisukohal, et vaidlustatud otsuses on õigesti sedastatud, et vähendamise taotlus on vastuvõetamatu, kuna summat, mida suhkrutootja peab temale määratud tootmiskvoodi ületamise eest maksma, ei saa pidada imporditollimaksuks ja seda ei või seega ühenduse tolliõiguse alusel vähendada.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 33 Määruse nr 1430/79 artiklites 13 ja 14 antakse võimalus impordi- või eksporditollimaksude tagasimaksmiseks või vähendamiseks erandjuhtudel, mille aluseks on asjaolud, mille puhul asjaosalist isikut ei saa süüdistada pettuses ega ilmses hooletuses.
- 34 Käesolevas asjas oli vaidlustatud otsuse esemeks olevas vähendamistaotluses küsimus summas, mida hagejalt nõuti alusmääruse artikli 26 ja määruse nr 2670/81 artikli 3 alusel seetõttu, et teatavaid C-suhkru koguseid ei müüdnud väljapoole ühendust. Tuleb välja selgitada, kas kõnealust summat tuleb pidada impordi- või eksporditollimaksuks määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses ja järelikult, kas vähendamistaotlus kuulub kõnealuse sätte kohaldamisalasse.
- 35 Määruse nr 1430/79 artikli 1 lõike 2 punktide a ja b alusel kuuluvad ekspordi või imporditollimaksude hulka esiteks tollimaksud, teiseks tollimaksuga samaväärse toimega maksud ja kolmandaks põllumajandusmaksud ja muud impordi- või ekspordimaksud, mis on ette nähtud ühise põllumajanduspoliitika raames või põllumajanduspoliitika erikorras, mida kohaldatakse EÜ artikli 308 alusel teatavate kaupade suhtes, mis saadakse põllumajandustoodete töötlemise tulemusel.
- 36 Niisiis tuleb alustuseks tõdeda, et nõutud summa ei kuulu vormiliselt ühessegi määruse nr 1430/79 artikli 1 lõike 2 punktides a ja b loetletud kolmest kategooriast.

- 37 Nagu nähtub alusmääruse artiklist 26 ja määruse nr 2670/81 artikli 3 lõikest 1, tekitab kõnealuse maksu asjaolu, et kindlaksmääratud kuupäeval puuduvad tõendid selle kohta, et teatav C-suhkru kogus on eksporditud nõutava tähtaja jooksul. Seega nõutakse C-suhkru tootjalt kõnealuse summa maksmist seetõttu, et kõnealune ühenduse piires toodetud kvoodiväline suhkur on müüdud siseturul.
- 38 Sellest järeldub, et C-suhkru pealt makstav summa ei ole tollimaks ehk maks, mis põhineb Euroopa ühenduste ühisel tollitariifistikul EÜ artikli 23 ja EÜ artikli 26 tähenduses. See ei ole ka tollimaksuga samaväärsel toimega maks, kuna väljakujunenud kohtupraktika kohaselt moodustab kõnealuse maksu mis tahes ühepoolset kehtestatud rahaline kohustus, hoolimata selle nimetusest ja kohaldamise viisist, mis kehtib kaupade suhtes seetõttu, et neid toimetatakse üle piiri, kui see ei ole tõeline tollimaks (Euroopa Kohtu 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-90/94: Haahr Petroleum, EKL 1997, lk I-4085, punkt 20, ja 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-213/96: Outokumpu, EKL 1998, lk I-1777, punkt 20). Lõpetuseks ei ole kõnealune summa rangelt „impordile või ekspordile” kehtestatud põllumajandusmaks ehk maks, millega koormatakse põllumajandustooteid, kuna need ületavad ühenduse välispiire.
- 39 Hageja väidab siiski, et ekspordimata C-suhkrule kehtestatud summat tuleb pidada impordi- või eksporditollimaksuks, kuna sellel on sama eesmärk nagu tollimaksul, kuna kõnealune summa määratakse kindlaks suhkru suhtes kohaldatavate impordimaksude alusel ja selle eesmärk on asetada kvoodiväline suhkur kolmandatest riikidest imporditud suhkruga samasugustesse tingimustesse.
- 40 Selles suhtes tuleb märkida, et ekspordimata kvoodivälisele suhkrule kehtestatud maks moodustab osa suhkruturgude ühise korralduse mehhanismidest. Nimetatud mehhanismid, nagu võrdlus- või sekkumishindade kinnitamine, kolmandate riikidega ühise kaubavahetuskorra kehtestamine või tootmiskvootide süsteemi kinnitamine, näevad ette ühiste eesmärkide tagamise ja eelkõige vajalike tagatiste

säilitamise tootjate töökohtade ja elatustaseme osas, kõikide tarbijate suhkruga varustamise tagamise, kindlaksmääratud hinnataseme ja suhkruturu stabiilsuse.

- 41 Ühtlasi tuleb ka märkida, et mõlemad osutatud mehhanismid järgivad konkreetseid eesmärke või vastavad erilistele vajadustele. Niisiis vastupidi sellele, mida väidab hageja, ei saa järeldada, et C-suhkru suhtes kohaldatav tootmismaks järgib rangelt samu eesmärke nagu tollimaks, või täpsemalt, nagu suhkruturgude ühise korralduse raames ette nähtud impordimaksud või eksporditoetused.
- 42 Nagu nähtub alusmääruse viiendast põhjendusest, on ühenduse välispiiril kaubavahetuse ühise korra, mis hõlmab nii impordimakse kui eksporditoetusi, kehtestamise eesmärk stabiliseerida ühenduse turgu ja vältida eelkõige, et suhkruhindade kõikumine maailmaturul ei kajastuks ühendusesisestes hindades. Selleks nähakse suhkruturgude ühise korraldusega ette impordimaksu kehtestamine kolmandatest riikidest pärit impordile ja eksporditoetuse maksmine nendesse samadesse riikidesse suunduvale ekspordile ning mõlema kõnealuse meetmega püütakse suhkrusektori osas katta ühendusesiseste ja väljaspool ühendust kehtivate hindade erinevust, kui maailmaturuhinnad on ühenduse hindadest madalamad.
- 43 Suhkruturgude ühise korraldusega võetakse kasutusele ka tootmiskvootide süsteem, millega tagatakse tootjatele alusmääruse viieteistkümnenda põhjenduse alusel ühenduse hinnad ja nende kaupade müük. Nimetatud süsteemi raames on alusmäärusega loodud mehhanism, et kontrollida olukorda, mis on tingitud tootjatele määratud toodangu A- ja B-kvootide ületamisest, ehk C-suhkur. Võttes arvesse seda, et C-suhkru kategooria puudutas üksnes suhkru ülejääke, mis ei tohiks turgu häirida, on ühenduse seadusandja kehtestanud alusmääruse artikli 26 lõike 1

esimese lõiguga siseturul müügikeelu ja sellest tulenevalt ekspordikohustuse (eespool viidatud kohtuotsus British Sugar, punkt 41).

- 44 Selle kohustuse rikkumise tagajärjel nõutakse tootjalt kindlaksmääratud summa maksmist. Nimetatud karistus on seega peamiselt hoiatavat laadi, mille eesmärk on tagada, et peetakse kinni C-suhkru siseturul müümise keelust. Seetõttu on nimetatud summa kindlaks määratud viitega kõrgeimale impordimaksule ajavahe-
mikus, mis hõlmab turustusaasta, mille jooksul kõnealune suhkur toodeti, ja sellele järgnevad kuus kuud. Alusmääruse üheteistkümnenda põhjenduse järgi aitab see summa ka tagada, et tootjad katavad tervikuna ühenduse toodangu ja selle tarbimise vahelisest suhtest tulenevate ülejääkide müügikulude rahastamise.
- 45 Eelnevast tulenevalt ei saa järeldada, et asjaolu, et ekspordimata C-suhkrule kehtestatud summa arvutatakse impordimaksude alusel, millele lisatakse impordi-
suhkru müügikulude põhjal kehtestatud kindlaksmääratud summa, tingiks kõne-
aluse summa muutumise imporditollimaksuks. Nagu komisjon on vaidlustatud
otsuse kümnendas põhjenduses õigesti märkinud, on kõnealuste impordimaksude
arvessevõtmise ainus eesmärk moodustada arvutamise alus või meetod kõnealuse
summa suuruse kindlaksmääramiseks. Ühenduse seadusandja on valinud kõnealuse
arvutamise aluse johtuvalt eesmärkidest, mida on taotletud nimetatud summa
kehtestamisega tähtaegselt ekspordimata kvoodivälisele suhkrule, ehk nagu eespool
märgitud, eelkõige johtuvalt eesmärgist tagada, et siseturul järgitaks müügikeeldu.
- 46 Seda järeldust ei saa muuta küsitavaks hageja argumendiga, mille kohaselt määruse
nr 2670/81 kolmandas põhjenduses sätestatakse, et ekspordimata C-suhkur tuleb
asetada kolmandatest riikidest imporditud suhkruga samadesse tingimustesse.
Kõnealuses põhjenduses täpsustatakse, et „kui fikseeritakse maksu, millega
maksustatakse müüki siseturul” [täpsustatud tõlge], on oluline panna selline

C-suhkur, mida ei ole eksporditud, samadesse tingimustesse kolmandatest riikidest imporditud suhkruga. Määruse nr 2670/81 põhjendustes kinnitatakse üksnes argumenti, mille kohaselt on viide impordimaksule vaid kõnealuse summa arvutamise alus.

47 Järelikult on alust järeldada, et summa, mida hagejalt nõutakse alusmääruse artikli 26 ja määruse nr 2670/81 artikli 3 alusel teatavate C-suhkrukoguste väljapoole ühendust müümata jätmise eest, ei ole impordi- või eksporditollimaks määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses, ja et seega ei ole komisjon vähendamise taotluse vastuvõetamatuks tunnistamisega rikkunud nimetatud sätteid.

48 Järelikult tuleb nimetatud väide tagasi lükata.

Teine väide, mis puudutab võrdse kohtlemise ja õigluskindluse põhimõtete ning väidetava õigluse põhimõtte rikkumist

Poolte argumendid

49 Teise võimalusena väidab hageja, et isegi kui summa, mille vähendamist taotleti, ei ole impordi- või eksporditollimaks määruse 1430/79 tähenduses, oleks komisjon pidanud uurima nimetatud taotlust kõnealuse määruse artikli 13 raames, mis on üldine õigluse klausel (Esimese Astme Kohtu 10. mai 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades, T-186/97, T-187/97, T-190/97–T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97–T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ja T-147/99; Kaufring jt v. komisjon, EKL 2001, lk II-1337, punkt 224), ja et piirdudes taotluse tagasilükkamisega vastuvõetamatuse tõttu, rikkus komisjon võrdse kohtlemise ja õigluse põhimõtteid.

- 50 Hageja märgib, et vaidlustatud otsusest järeldeb, et tal ei ole mingit õigust saada eriliste asjaolude alusel vähendust ja märgib, et nagu nähtub nõukogu 31. oktoobri 1994. aasta otsuse 94/728/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (ELT L 293, lk 9) artikli 8 lõikest 1 ja artikli 2 lõikest 1, ei ole Hollandi ametiasutustel õigluse põhimõtte järgimise tagamiseks mingit pädevust, kuna nad on kohustatud saama määruse nr 2670/81 artikli 3 alusel nõutava summa ja andma selle komisjoni käsutusse.
- 51 Hagejat koheldakse seega erinevalt võrreldes ettevõtjatega, kes on sarnases olukorras ja soovivad eriliste asjaolude tõttu esitada impordi- või eksporditollimaksude vähendamise taotlust. Vastupidi kõnealustele ettevõtjatele ei saaks hageja toetuda ühelegi vähendamismenetlusele õiglusest tulenevatel põhjustel. Eksportimata C-suhkru toodangu maks sarnastatakse seega igas suhtes kolmandatest riikidest imporditavalt suhkrult saadava tollimaksuga, välja arvatud õiguskaitse osas. Keeldumine kohaldada määruse 1430/79 artikliga 13 ette nähtud vähendamise reeglit juhtudel, mis on samasugused, nagu teised juhtumid, kus kõnealust reeglit on ettevõtjate kasuks kohaldatud, on vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega.
- 52 Hageja väidab selle kohta, et määruse nr 1430/79 artiklis 13 nõutud tollimaksude vähendamise või tagasimaksamise kaks tingimust on käesolevas asjas täidetud. Esiteks väidab hageja, et talle ei saa ette heita pettust või hooletust, kuna C-suhkru eksportimata jätmine käesolevas asjas on tingitud täielikult kolmandate isikute toimepandud pettusest. Teiseks väidab ta, et olukord käesolevas asjas on võrreldav Euroopa Kohtu 7. septembri 1999. aasta otsusele kohtuasjas C-61/98: De Haan (EKL 1999, lk I-5003) aluseks olnud olukorraga. Hageja märgib, et käesolevas asjas on Hollandi ametiasutused saanud eriti varajases staadiumis teada tema müüdüd C-suhkru partiidega seotud pettusest, aga nad otsustasid poolelioleva uurimise käigust hagejat mitte teavitada ja jätsid ta niiviisi ilma võimalusest täita oma kohustusi ja ekspordida oma C-suhkru toodangut nõuetekohaselt.

- 53 Täiesti teise võimalusena ja juhul, kui Esimese Astme Kohus leiab, et määruse nr 1430/79 artiklit 13 ei kohaldata, väidab hageja, et komisjon oli siiski kohustatud vähendamistaotluse läbi vaatama, kusjuures isegi väljaspool kõnealuse määruse raamistikku, ja et piirdudes taotluse vastuvõetamatuks tunnistamisega, rikkus ta õiguskindluse, võrdse kohtlemise ja õigluse põhimõtteid. Hageja väidab, et kui komisjonil sellist kohustust ei oleks, oleks hageja õiguskaitse puudulik. Ta märgib, et Euroopa Kohus on kinnitanud, et C-suhkru maksustamise suhtes kohaldatakse ülimaid õiguspõhimõtteid ja eelkõige proportsionaalsuse põhimõtet (Euroopa Kohtu 29. jaanuari 1998. aasta otsus kohtuasjas C-161/96: Südzucker, EKL 1998, lk I-281, punktid 34 ja 35). Hageja tuletab ka seoses eespool viidatud kohtuotsusega British Sugar meelde kohtujurist M. Mischo ettepanekut (EKL 2002, lk I-208), milles ta täpsustab, et määruse nr 2670/81 artiklit 3 tuleb tõlgendada ja kohaldada õiguse üldpõhimõtteid järgides.
- 54 Komisjon väidab, et C-suhkru eksportimata jätmise tõttu tasumisele kuuluva maksu vähendamist tuleb uurida seda reguleerivate õigusaktidega kooskõlas, sest õigluse põhimõte ei kohusta teda uurimist läbi viima väljaspool kõnealuseid õigusakte. Ta leiab, et kõnealuse suhkru eksportimise kohustust mittetäitva C-suhkru tootja olukord ei ole võrreldav sellise ettevõtja olukorraga, kes impordib teatava suhkrukoguse ühendusse, ja et seega ei ole võrdse kohtlemise põhimõtet rikutud seetõttu, et nimetatud ettevõtjaid koheldakse erinevalt. Komisjon märgib lisaks sellele, et määruse 2670/81 artikli 1 lõikega 1 lubatakse eriliste tingimuste, muu hulgas väärmatu jõu korral, eksportimata C-suhkrule kehtestatud maksude vähendamist.
- 55 Teise võimalusena esitatud hageja argumendi osas leiab komisjon, et tolliõiguses ette nähtud võrdsusklausli kohaldamisega juhtumi suhtes, mis ei kuulu selle kohaldamisalasse, rikutaks õiguskindluse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid. Lõpuks leiab ta, et hageja ajab ühenduse tolliõiguses kehtiva õigluse üldklausli segamini väidetava õigluse põhimõttega. Niisiis ei ole seda viimati nimetatud põhimõtet ühenduse

õiguse üldpõhimõttena olemas, kuna meetme õiglust kontrollitakse tavapäraselt proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise raames.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 56 Teises väites väidab hageja teise võimalusena, et isegi kui summa, mida temalt nõuti, ei ole impordi- või eksporditollimaks, on komisjon rikkunud võrdse kohtlemise ja õiguskindluse põhimõtteid ning väidetavat õigluse põhimõtet, kuna ta on vähendamistaotluse selle vastuvõetamatus tõttu tagasi lükanud ilma, et ta oleks sisuliselt uurinud selle õnnestumisvõimalusi määruse nr 1430/79 raames või kõnealuste põhimõtete alusel.
- 57 Esiteks tuleb märkida, et õiglus ei luba ühenduse õiguse sätete kohaldamisest kõrvale kalduda, välja arvatud õigusnormidega ette nähtud juhtudel või kui õigusnormid ise on kehtetuteks tunnistatud (Euroopa Kohtu 29. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-263/97: First City Trading jt, EKL 1998, lk I-5537, punkt 48). Nagu eespool on tõdetud, ei kuulu alusmääruse artikliga 26 ja määruse nr 2670/81 artikliga 3 ette nähtud summa määruse nr 1430/79 artikli 13 kohaldamisalasse.
- 58 Sellega seoses on oluline sedastada, et suhkruturgude ühist korraldust reguleerivate õigusnormide ja eriti määruse nr 2670/81 artikli 1 lõike 1 teises ja kolmandas lõigus ja artikli 3 lõikes 4 nähakse ette, et C-suhkru eest makstav maks ei kuulu tasumisele

olukorras, mida siseriiklikud ametiasutused tunnistavad vääramatu jõu olukorraks. Seetõttu ei saa õiglusega põhjendada, et kõnealuse summa tasumisest kõrvale kaldumise võimalusi laiendatakse kaugemale eespool nimetatud juhtudest, mille puhul on tegemist vääramatu jõuga.

- 59 Teiseks tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika järgi nõuab ühenduse õiguse aluspõhimõtete hulka kuuluv võrdse kohtlemise põhimõte, et võrdväärseid olukordi ei koheldaks erinevalt, välja arvatud kui erinevat kohtlemist saab objektiivselt põhjendada (Euroopa Kohtu 25. novembri 1986. aasta otsus liidetud kohtuasjades 201/85 ja 202/85: Klensch jt, EKL 1986, lk 3477, punkt 9; Esimese Astme Kohtu 14. septembri 1995. aasta otsus kohtuasjas T-571/93: Lefebvre jt v. komisjon, EKL 1995, lk II-2379, punkt 78).
- 60 Esimese Astme Kohus leiab, et ühenduse C-suhkru tootja ja ettevõtja, kelle suhtes kohaldatakse impordi- ja eksporditollimakse, ei ole mingil juhul samasuguses olukorras. Nagu eelnevalt märgitud, ei ole maksukohustust tekitavad asjaolud, st tõendite puudumine C-suhkru koguse importimise kohta kindlaksmääratud tähtaja jooksul ja kauba importimine ühenduse tolliterritooriumile, kahel juhul samad. Suhkru tootja suhtes kehtib oma kvoodivälise suhkrutoodangu siseturul müümise keeld ja selle tulemusel on tal kohustus kõnealune suhkur ekspordida (eespool viidatud kohtuotsus British Sugar, punkt 41). Lisaks sellele peab C-suhkru tootja järgima tootmise kronoloogilist järjekorrad ehk ta peab olema tegelikult tootnud A- ja B-kvootide summale vastava koguse suhkrut enne, kui ta võib ühe koguse suhkrut määrata C-suhkruks (eespool viidatud kohtuotsus British Sugar, punkt 44). Importijal seevastu sellised kohustused puuduvad.
- 61 Sellest järeldub, et tingimused, mis võimaldavad sedastada, et tegemist on diskrimineerimisega, ei ole käesolevas asjas täidetud.

- 62 Kolmandaks tuleb õiguskindluse põhimõtte osas tõdeda, et vastupidi sellele, mida väidab hageja, ei ole sellise erilise mehhanismi puudumine, mis võimaldab tal taotleda temalt nõutud maksu vähendamist õiglusest tulenevatel põhjustel, kõnealuse põhimõtte rikkumine. Tollimaksude tagasimaksmine või vähendamine õiglusest tulenevatel põhjustel on erandid ning neid võib kohaldada vaid konkreetselt ette nähtud juhtudel, kuna sätteid, millega neid ette nähakse, tuleb tõlgendada kitsendavalt. Selles osas on Esimese Astme Kohus seisukohal, et käesoleval juhul on järgitud õiguskindluse põhimõtet ulatuses, kus alusmääruse artikliga 26 ja määruse nr 2670/81 artikliga 3 ette nähtud summa tasumise eest vastutava isiku kohustused tulenevad selgelt määratletud õiguslikust olukorrast, mis võimaldab ettevõtjal saada teada kõnealustest tema tegevusega lahutamatult seotud kohustustest.
- 63 Eespool toodust nähtub, et kõnealune etteheide tuleb tagasi lükata. Järelikult tuleb ka see väide tagasi lükata.
- 64 Seega tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 65 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, jäetakse hageja ja komisjoni kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele hageja kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Hageja kannab ise oma kohtukulud ja temalt mõistetakse välja komisjoni kohtukulud.**

Lindh

García-Valdecasas

Jürimäe

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 7. detsembril 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Koja esimees

H. Jung

P. Lindh